

13340 - PEYGAMBER -SALLALLAHU ALEYHİ VE SELLEM-'İN NAMAZI KILIŞ ŞEKLİ

Soru

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in namaz kılış şeklini maddeler halinde bana açıklayabilir misiniz?

Detaylı cevap

Allah’a hamd olsun.

BİRİNCİSİ: KÂBE'YE YÖNELMEK

Ey müslüman!

1. Namaz kılmak istediğin zaman, nerede olursan ol, ister farz, isterse nâfile olsun, namazda yönünü Kâbe'ye yönelmelisin.Kâbe'ye yönelmek,namazın rükünlerinden birisidir. Bu olmadan namaz geçerli olmaz.

2. Korku namazı ile şiddetli çarpışmanın olduğu savaşta kılınan namazda, savaşan kimseden Kâbe'ye yönelmek düşer.

- Kâbe'ye yönelemeyen hasta veya gemi, araba ve uçak gibi araçlarda yolculuk yapan kimseler, namaz vaktinin çıkmasından endişe ettikleri takdirde Kâbe'ye yönelmek, onlardan düşer.

- Bir hayvana veya bineğe binmiş bir halde yolculuk yaparken nâfile namaz veya vitir namazı kılan kimseden Kâbe'ye yönelmek düşer. Bu kimsenin mümkünse iftitah tekbiri alırken Kâbe'ye yönelmesi müstehaptır. Sonra yönü nereye doğru ise, o tarafa doğru namazını kılar.

3. Kâbe'yi gözleriyle gören herkesin, Kâbe'ye yönelmesi gerekir. Kâbe'yi göremeyen kimse ise, o yöne doğru yönelir.

Hata ederek Kâbe'den başka bir yöne doğru namaz kılmanın hükmü:

4. Bulut ve sis sebebiyle, araştırdıktan sonra kıbleden başka bir yöne doğru namaz kılarsa, namazı geçerlidir. Bu kimsenin namazını iâde etmesi gerekmez.

5. Bir kimse namaz kılarken, güvenilir birisi gelir de kendisine kıblenin yönünü haber verirse, derhal kibleye yönelmesi gerekir. Bu kimsenin namazı geçerlidir.

İKİNCİSİ: KIYÂM

6. Namazını ayakta kılması gerekir. Çünkü kıyam, namazın rükünlerindendir. Ancak korku namazı ve şiddetli çarpışmanın olduğu savaşta kimsenin binek üzerinde namaz kılması câizdir. Ayağa kalkmaktan âciz olan hasta kimse gücü yetiyorsa, namazını oturarak kılar. Oturmaya gücü yetmiyorsa, yan yatarak namaz kılar. Nâfile namaz kılan kimse, dilerse bir bineğin üzerinde veya oturarak namazını kılabilir. Bu kimse, rükû ve secdesini başını işâret ederek yapar. Aynı şekilde hasta da böyle yapar. Fakat secde ederken, başını rükûdan biraz daha fazla yere doğru eğ.

7. Oturarak namaz kılan kimsenin, secde ettiği yere yüksek bir şey koyarak onun üzerine secde etmesi câiz değildir. Fakat bu kimse, -yukarıda da belirttiğimiz gibi-, secde ederken başını rükûdan biraz daha fazla yere doğru eğ.

Gemi ve uçakta namaz nasıl kılınır?

8. Gemide farz namaz kılmak, câizdir. Aynı şekilde uçakta da farz namaz kılmak, câizdir.

9. Gemi ve uçakta farz namaz kılan kimse, namaz sırasında ayakta iken düşmek-ten endişe ederse, oturarak kılabilir.

10. Çok yaşlı veya bedeni güçsüz olan kimsenin, kıyam sırasında bir direğe veya bastona yaslanması câizdir.

Kıyam ile oturuşu birleştirmek:

11. Gece namazını özürsüz olarak ayakta veya oturarak kılabilir. Namazın bir kısmını ayakta, bir kısmını da oturarak kılabilir. Bir kimse namazını oturarak kılar ve (oturarak Kur'an) okur. Rükûya eğilmeden önce ayağa kalkar, geri kalan âyetleri ayakta okur, sonra rükû ve secdesini yapar, daha sonra da ikinci rekatta da bunun aynısını yapar.

12. Namazı oturarak kıldığı zaman bağdaş kurarak kılar veya hangi şekilde rahat edebiliyorsa, o şekilde oturur.

Ayakkabı ile namaz kılmak:

13. Yalın ayak namaz kılabilceği gibi, ayakkabı ile de namaz kılabilir.

14. Bazen yalın ayak, bazen de ayakkabı ile kolayına gelecek bir şekilde namaz kılmak, daha fazîletlidir. Ayakkabısını giymek veya çıkarmak için kendisini zorlamaz. Aksine -özel bir durum olmadıkça- yalın ayak ise namazını yalın ayak olarak, ayakkabılı ise ayakkabılı olarak kılar.

15. Ayakkabısını çıkardığı zaman sağ tarafına koymaz. Sol tarafında başka birisi namaz kılmıyorsa, sol tarafına koyar. Peygamber -sallahu aleyhi ve sellem-'den sahih emir geldiği üzere, eğer sol tarafında namaz kılan varsa, ayakkabısını ayaklarının arasına koyar.

Derim ki:

Burada ince olan bir noktaya dikkat çekmek istiyorum ki o da şudur: Ayakkabısını önüne koymaz. Bu âdâbı namaz kılanların çoğu ihlal etmiştir. Nitekim bazı kimseleri, namaz kılarlarken ayakkabılarına doğru namaz kıldıklarını görürsünüz!!!

Minberin üzerinde namaz kılmak:

16. İmamın, insanlara öğretmek amacıyla minber gibi yüksek bir yerde namaz kılması câizdir. İmam minberin üzerinde tekbir alır, Kur'an okur, rükûya eğilir. Sonra yerde secdeye varmak için arka arkaya inerek minberin başında secdeye varır. Sonra tekrar minberin üzerine çıkar ve birinci rekatta yaptığığın aynısını yapar.

Namaz kılarken sûtreye edinmenin ve sûtreye yakın durmanın gerekli oluşu:

17. Namaz kılanın sûtreye doğru namaz kılması gerekir. Namaz kılınan yer, mescit veya başka bir yer olsun, büyük veya küçük olsun farketmez.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

[لَا تُصَلِّ إِلَّا إِلَى سُتْرَةٍ، وَلَا تَدْعُ أَحَدًا يَمُرُّ بَيْنَ يَدَيْكَ، فَإِنْ أَبَى فَلْيُقَاتِلْهُ، فَإِنْ مَعَهُ الْقَرِينِ] رواه ابن خزيمة بسنة جيد

“(Namaz kılacağın zaman önüne) sûtreye koymadan namaz kılma. Namaz kılarken de kimsenin senin önünden geçmesine izin verme. İsrar ederse onunla mücadele et. Çünkü onunla birlikte şeytan vardır.” (İbn-i Huzeyme sahihinde ceyyid bir senedle (1/93/1) rivâyet etmiştir.)

18. Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in emri gereği sûtreye yakın durur.

19. Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in secde ettiği yer ile önündeki duvar arasındaki boşluk, bir koyunun geçeceği yol kadar idi. Böyle yapan kimse, gereken şekilde sûtreye yakın durmuş olur.

Derim ki:

Buradan bazı insanların yaptıklarını, Suriye ve diğer ülkelerde, câmi ve mescitlerde namaz kılarlarken câmi veya mescidin ortasında duvardan veya direktten uzak bir şekilde namaz kıldıklarını gördüm. Bu ise, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in emrinden habersiz olmaktan

başka bir şey değildir.

Sütrenin yüksekliği:

20. Sütrenin yerden bir veya iki karış yüksekliğinde olması gerekir.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

إِذَا وَضَعَ أَحَدُكُمْ بَيْنَ يَدَيْهِ مِثْلَ مُؤَخَّرَةِ الرَّحْلِ فَلْيُصَلِّ، وَلَا يُبَالِ مَنْ مَرَّ وَرَاءَ ذَلِكَ

[رواه مسلم]

“Biriniz önüne, eyerin arka kaşı kadar bir sütte koyarsa namazını kılsın. Onun (sütrenin) arkasından kim geçerse, ona aldırmasın.” (Müslim)

Bu hadis, sütte için yere çizgi çizmenin geçerli olmayacağına işârettir. Yere çizgi çizmenin yeterli olduğuna dâir rivâyet edilen hadis, zayıftır.

21. Doğrudan sütreye doğru yönelir.Çünkü sütreye doğru namaz kılma emri, açıktır. Sütrenin tam ortasına doğru durmamak için, sütrenin sağına veya soluna doğru durmaya gelince, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den böyle bir şey sâbit olmamıştır.

22. Yere dikilen baston veya benzeri bir şeye doğru veya ağaca, kolona veya dölşeginin üzerinde uzanmış ve üzerini yorgan gibi bir şeyle örtmüş olan hanımına doğru veyahut da deve de olsa bineğine doğru doğru namaz kılmak, câizdir.

Mezara doğru namaz kılmak, haramdır:

23. İster peygamberlerin, isterse başkalarının olsun, mezarlara doğru namaz kılmak, kesinlikle câiz değildir.

-Mescid-i Haram'da bile olsa-, namaz kılanın önünden geçmek, haramdır:

24. Namaz kılanın önünde sütte var ise, onun önünden geçmek, câiz değildir. Bu konuda Mescid-i Haram ile diğer mescitler arasında hiçbir fark yoktur. Namaz kılanın önünden geçmenin câiz olmadığı konusunda hepsinin hükmü aynıdır.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

[لَوْ يَعْلَمُ الْمَارُ بَيْنَ يَدَيِ الْمُصَلِّي مَاذَا عَلَيْهِ، لَكَانَ أَنْ يَقِفَ أَرْبَعِينَ خَيْرًا لَهُ مِنْ أَنْ يَمُرَّ بَيْنَ يَدَيْهِ.] [رواه البخاري ومسلم]

“Namaz kılanın önünden (onunla secde ettiği yer arasından) geçen kimse, yükleneceği (günahı) bilseydi, kırk (yıl) beklerdi de yine de onun önünden geçmezdi.” (Buhari ve Müslim)

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in tavaf yapılan alanın bir köşesinde insanlar kendisinin önünden geçtiği halde sütresiz olarak namaz kılması hakkında rivâyet edilen hadise gelince, kendisiyle secde ettiği yer arasında hiç kimse geçmediği için bu hadisi delil göstermek doğru değildir.

-Mescid-i Haram'da bile olsa-, namaz kılanın önünden geçene engel olmak, farzdır:

25. Namaz kılanın, sütresinin önünden hiç kimsenin geçmesine izin vermemesi gerekir.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

[لَا تُصَلِّ إِلَّا إِلَى سُتْرَةٍ، وَلَا تَدْعُ أَحَدًا يَمُرُّ بَيْنَ يَدَيْكَ، فَإِنْ أَبَى فَلْيُقَاتِلْهُ، فَإِنْ مَعَهُ الْقَرِينِ] [رواه ابن خزيمة بسنة جيد]

“(Namaz kılacağı zaman önüne) sütte koymadan namaz kılma. Namaz kılarken de kimsenin senin önünden geçmesine izin verme. Israr ederse onunla mücadele et. Çünkü onunla birlikte şeytan vardır.” (İbn-i Huzeyme sahihinde ceyyid bir senedle (1/93/1) rivâyet etmiştir.)

Yine şöyle buyurmuştur:

[إِذَا صَلَّى أَحَدُكُمْ إِلَى شَيْءٍ يَسْتُرُهُ مِنَ النَّاسِ، فَأَرَادَ أَحَدٌ أَنْ يَجْتَازَ بَيْنَ يَدَيْهِ، فَلْيُدْفَعْهُ فَإِنْ أَبَى فَلْيُقَاتِلْهُ، فَإِنَّمَا هُوَ شَيْطَانٌ.] [رواه]

[البخاري ومسلم]

“Biriniz, insanlara karşı sütte olabilecek bir şeye doğru namaz kılar da birisi önünden geçmek isterse, onu göğsünden geri itsin. Israr ederse, onunla mücâdele etsin. Çünkü o şeytandır.” (Buhârî ve Müslim)

Başka bir rivâyette şöyle buyurmuştur:

[إِذَا كَانَ أَحَدُكُمْ يُصَلِّي فَلَا يَدْعُ أَحَدًا يَمُرُّ بَيْنَ يَدَيْهِ , وَلْيَدْرَأْ مَا اسْتَطَاعَ , فَإِنْ أَبَى فَلْيُقَاتِلْهُ ; فَإِنَّمَا هُوَ شَيْطَانٌ .] [رواه ابن خزيمة]

“Biriniz, insanlara karşı sütte olabilecek bir şeye doğru namaz kılar da birisi önünden geçmek isterse, elinden geldiğince ona engel olsun. Israr ederse, onunla mücâdele etsin. Çünkü o şeytandır.” (İbn-i Huzeyme)

Yine bir rivâyette şöyle buyurmuştur:

[إِذَا مَرَّ بَيْنَ يَدَيْ أَحَدِكُمْ شَيْءٌ وَهُوَ يُصَلِّي فَلْيَمْنَعْهُ , فَإِنْ أَبَى فَلْيَمْنَعْهُ , فَإِنْ أَبَى فَلْيُقَاتِلْهُ , فَإِنَّمَا هُوَ شَيْطَانٌ .] [رواه البخاري]

“Biriniz, namaz kılarken önünden bir şey geçmek isterse, ona engel olsun. Israr ederse, ona engel olsun. Tekrar ısrar ederse, onunla mücâdele etsin. Çünkü o şeytandır.” (Buhârî)

Namaz kılanın, önünden geçene engel olmak için öne doğru yürümesi:

26. Namaz kılanın, -hayvan veya çocuk gibi- dînen sorumlu olmayanın, kendisinin önünden geçmesine engel olmak ve sütünin arkasından geçmesi için, bir veya birden fazla adım yürümesi câizdir.

Namazı kesen/bozan şeyler:

27. Namaz kılarken sütte edinmenin önemlerinden birisi de, sütteye doğru namaz kılan, birisinin namaz sırasında kendisinin önünden geçmesine ve namazını bozmasına engel olur. Namaz

kılarken sütreye doğru namaz kılmayan böyle değildir. Zirâ akıl-bâliğ çağına ermiş bir kadın, merkep (eşek) ve siyah köpek, kendisinin önünden geçtiği zaman, onun namazını bozar.

ÜÇÜNCÜSÜ: NİYET

28. Namaz kılan kimsenin, kılmak istediği namaza niyet etmesi ve kalbiyle kılacağı namazı tayin etmesi/belirlmesi gerekir.

Örneğin: Öğle veya ikindi namazının farzına veyahut da öğle veya ikindi namazının sünnetine niyet etmesi gerekir. Niyet, namazın bir şartı veya rüknüdür. Namaza dil ile niyet etmek ise, sünnete aykırı olan bir bid'attır. İmamları taklit ederek onlara uyan hiç kimse bunu söylememiştir.

DÖRDÜNCÜSÜ: TEKBİR

29. Sonra, "Allahu Ekber" diyerek namaza başlar. Tekbir, namazın bir rüknüdür.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

[مِفْتَاحُ الصَّلَاةِ الطُّهُورُ، وَتَحْرِيمُهَا التَّكْبِيرُ، وَتَحْلِيلُهَا التَّسْلِيمُ.] رواه أبو داود والترمذي

"Namazın anahtarı, abdestli olmak, namaza giriş Yani içinde Allah Teâlâ'nın haram kıldığı fiilleri haram kılmaktır. Aynı şekilde helâl kıldıklarını da helal kılmaktır. Yani namazın dışında Allah Teâlâ'nın helal kıldığı fiilleri helal kılmaktır. Buradaki tahrim ve tahlilden kasıt, haram ve helal kılınan fiillerdir., tekbir almak ve namazdan çıkış ise selâm vermektir." (Ebu Davud ve T'rmizî)

30. Namazın tamamında tekbir getirirken sesini yükseltmez. Ancak imam olursa sesini yükseltir.

31. İmamın hasta ve sesinin kısık olması veya namaz kılanların çok olması gibi, -gerek duyulduğu takdirde-, müezzinin, imamın tekbirini, namaz kılanlara (cemaate) ulaştırması, câizdir.

32. İmama uyan, imam "Allahu Ekber" dedikten (Ekber lafzının sonundaki re harfini bitirdikten) sonra "Allahu Ekber" der.

Tekbir alırken ellerin kaldırılması ve bunun keyfiyeti:

33. Namaz kılan tekbir alırken, ellerini tekbirle birlikte veya tekbirden önce veyahut da tekbirden sonra kaldırır. Bu üç şekil de sünnette sâbittir.

34. Tekbir alırken, ellerinin parmaklarını açarak kaldırır.

35. Ellerini, omuzlarının hizâsına kadar kaldırır. Bazen de ellerini fazla kaldırarak kulak etlerinin hizâsına gelinceye kadar kaldırır.

Derim ki: Baş parmaklarla kulak etlerine dokunmaya gelince, bunun sünnette hiçbir aslı yoktur. Aksine bu, -bana göre-, vesvesenin sebeplerindendir.

Tekbir aldıktan sonra ellerin durumu ve bunun keyfiyeti:

36. Sonra tekbirin ardından sağ elini, sol elinin üzerine gelecek şekilde koymalıdır. Bu, peygamberlerin -Allah'ın salât ve selâmı, onların üzerine olsun- sünnetlerindendir. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- de ashâbına bunu emretmiştir. Bundan dolayı elleri bağlamayıp salıvermek, câiz değildir.

37. Sağ elinin içi, sol el bileğinin ve kolunun üzerine gelecek şekilde koyar.

38. Bazen de sağ elini sol elinin üzerine koyar. Sağ elin sol elin üzerine konulması ile sağ elin sol eli kavramasının aynı anda yapılmasını, güzel olarak gören bazı âlimlerin bu görüşünün dinde hiçbir aslı yoktur.

Ellerin konulduğu yer:

39. Ellerini sadece göğsünün üzerine koymalıdır. Erkek ve kadın bu konuda aynıdır. Derim ki: Ellerini, göğüsten başka bir yerin üzerine konulmasına gelince, bu görüş, ya zayıf, ya da dînîde hiçbir delili yoktur.

40. Sağ elini, beline koyması câiz değildir.

Namazda huşu ve secde yerine bakmak:

41. Namazda huşu içerisinde olmalı ve kendisini ondan oyalayabilecek - câmideki motifler ve nakışlar gibi-, her şeyden uzak durmalıdır. Canının çektiği ve iştahı olduğu bir yemek hazır olduğunda namaza durmamalıdır. Büyük veya küçük abdesti geldiğinde de namaza durmamalıdır.

42. Namazda kıyâmda (ayakta) iken secde edeceği yere bakar.

43. Namaz sırasında sağa ve sola bakmaz. Çünkü namazda sağa ve sola bakmak, şeytanın, kulun namazından gasbedip çaldığı bir hırsızlıktır.

44. Namazda yüzünü göğe dikip bakmak, câiz değildir.

Namaza başlama (iftitah) duâsı:

45. Ardından, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sâbit olan bazı duâları okuyarak namaza başlar ki bu duâlar pek çoktur. Bunlar en çok bilineni şu duâdır:

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ، وَتَبَارَكَ اسْمُكَ، وَتَعَالَى جَدُّكَ، وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ [رواه أهل السنن وصححه الألباني في صحيح الترمذي
[وصحيح أبي داود]

“Subhânellahumme ve bihamdik. Ve tebârikesmuk. Ve teâlâ cwedduk. Velâ ilâhe ğayruk.”

"Allahım! Sana hamd ederek seni tüm noksanlıklardan tehzi edirim. İsmi mübârek ve şânın yücedir. Senden başka hakkıyla ibâdete lâayk hiçbir ilah yoktur." (Sünen Sahipleri. Bkz: Elbânî;

Sahîh-i Tirmizî (1/77); Sahîh-i İbn-i Mâce (1/135)

Namaza bu duâ ile başlamaya dâir Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den emir sâbit olduğundan dolayı bu duâyı devâm etmek gerekir. (Bu konuda diğer duâları görmek isteyen, "Sıfetu Salâti'n-Nebî", s:91-95 adlı kitaba bakabilirler.Riyad Mektebetu'l-Meârif baskısı.)

BEŞİNCİSİ: KIRAAT

46. Sonra Allah Teâlâ'ya sığınır (Eûzu billâhi mineşşeytânir-racîm, der.)

47. Sünnet olduğundan dolayı, bazen şöyle demelidir.

أَعُوذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ، مِنْ هَمَزِهِ، وَنَفْخِهِ، وَنَفْثِهِ.

[رواه الترمذي أبو داود وابن ماجه وأحمد]

“Allah'ın rahmetinden kovulmuş şeytan’dan; onun ölümünden, kibirinden ve kötülenmiş şiirinden Allah’a sığınırım.” (Tirmizî, Ebu Dâvud, İbn-i Mâce ve Ahmed).

48. Bazen de şöyle der:

أَعُوذُ بِاللّٰهِ السَّمِيعِ الْعَلِيمِ، مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ، مِنْ هَمَزِهِ، وَنَفْخِهِ، وَنَفْثِهِ.

[رواه الترمذي أبو داود وابن ماجه وأحمد]

“Allah'ın rahmetinden kovulmuş şeytan’dan; onun ölümünden, kibirinden ve kötülenmiş şiirinden, her şeyi hakkıyla işiten ve bilen Allah’a sığınırım.” (Tirmizî, Ebu Dâvud, İbn-i Mâce ve Ahmed).

49. Sonra, Fâtiha'nın açıktan veya gizli okunduğu namazların hepsinde -gizli olarak (içinden)- şunu okur:

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

"Bismillahirrahmânirrahîm/Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla (başlarım)."

Namazda Fâtiha sûresini okumak:

50. Sonra Fâtiha sûresinin tamamını Besmele ile birlikte okur.(Çünkü Besmele, Fâtiha sûresindendir.) Namazda Fâtiha sûresini okumak,rükündür.Fâtiha sûresi okunmadan namaz geçerli sayılmaz.Arap olmayanların bu sûreyi ezberlemeleri gerekir.

51. Fâtiha sûresini ezberleyemeyen kimsenin onun yerine şöyle demesi yeterlidir:

سُبْحَانَ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ

"Subhânallah, Ve'l-Hamdulillah, velâ ilâhe illallahu vallahu ekber, velâ havle velâ kuvvete illâ billah."

"Allah'ı tüm noksanlıklardan tenzih ederim.Hamd Allah'adır. Allah'tan başka hakkıyla ibâdete lâayık hiçbir ilah yoktur. Allah en büyüktür. Güç ve kuvvet ancak Allah'tandır."

52. Sünnet olduğundan dolayı, Fâtiha sûresini okurken âyet âyet okur ve her âyetin sonunda durur.

Örneğin:

(بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ)

(Bismillahirrahmânirrahîm) dedikten sonra durmalı, ardından:

(الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ)

(Elhamdulillâhi Rabbil-Âlemîn) dedikten sonra durmalıdır.Ardından:

(الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ)

(er-Rahmânir-Rahîm) dedikten sonra durur.Sûrenin sonuna kadar bu şekilde okur.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in kıraatının hepsi böyle idi ve âyet sonlarında dururdu. O, âyetler birbirleriyle bağlantılı olmasına rağmen, bir âyetin sonunu diğer bir âyetin başı ile birleştirmezdi.

53. Fâtiha sûresindeki:

(مَالِكِ) و (وَمَلِكِ)

"Mâliki yevmiddîn" âyetinin: "Mâliki" lafzını, "Meliki" şeklinde okumak da câizdir.

İmama uyanın Fâtiha sûresini okuması:

54. İmama uyanın, imamın sesini işitmese bile, -Fâtiha sûresinin gizli okunduğu namazlarda olduğu gibi-, Fâtiha sûresinin açıktan okunduğu namazlarda da imamın arkasında Fâtiha sûresini okuması gerekir.İmamın, Fâtiha sûresini bitirdikten sonra kısa bir süre için durduğu zamanda -bu kısa sürelik duruşun sünnette sâbit olmadığını bilsek de- yine de imama uyan, Fâtiha sûresini okumalıdır.

Derim ki: bu görüşte olanların dayanağını ve bu dayanağa verilecek cevabı "Silsiletu'l-Ehâdîsi'd-Daîfe", hadis no:546 ve 547, cilt: 2, sayfa: 26024'de zikrettim. (Dâru'l-Meârif Baskısı).

Fâtiha sûresinden sonra (zammı sûre) okumak:

55. Dört rekâtlı farz namazların ilk iki rekatlarında, Fâtiha sûresinden sonra başka bir sûre (zammı sûre) veya birkaç âyet okumak, -cenâze namazı bile olsa- sünnettir.

56. Yolculuk, öksürük, hastalık veya çocuğun ağlaması gibi sebeplerden dolayı, Fâtiha sûresinden sonra bazen uzun, bazen de kısa sûre okuyabilir.

57. Kıraat, namazlara göre farklılık arzeder.Örneğin sabah namazındaki kıraat, diğer beş vakit namazlar içerisinde kıraatı en uzun olan namazdır. Sonra öğle namazı, sonra ikindi namazı, sonra yatsı namazı, en sonunda da akşam namazı gelir.
58. Gece (teheccüd) namazındaki kıraat ise, diğer namazların hepsinden daha uzundur.
59. Namazın birinci rekatındaki kıraatı, ikinci rekatındaki kıratından daha uzun tutmak, sünnettir.
60. Dört rekatlı farz namazların son iki rekatlarındaki kıraatı, ilk iki rekatlarındaki kıratın yarısı kadar olacak şekilde daha kısa tutmalıdır.(Bu konunun detayı için, isterseniz "Sıfetu's-Salât" adlı kitabın, s:102'e bakabilirsiniz.)

Namazın her rekatında Fâtiha sûresini okumak:

61. Fâtiha sûresini her rekatta okumak gerekir.
62. Dört rekatlı farz namazların son iki rekatlarında Fâtiha sûresinden sonra bazen başka sûre okumak da sünnettir.
63. İmamın, -sünnette geldiğinden fazla olarak- kıraatı uzun tutması câiz değildir. Zirâ bu durum, imamın arkasında bulunan yaşlı kimseye, hastaya, çocuklu kadına veya ihtiyaç sahibi birisine zor ve meşakkatli gelebilir.
64. Sabah,cuma,bayram,istiskâ ve kûsûf namazları ile akşam ve yatsı namazlarının ilk iki rekatlarında, Fâtiha sûresi ile zammı sûreyi açıktan okur.
- Öğle ve ikindi namazı ile akşam namazının üçüncü rekatı ve yatsı namazının da son iki rekatlarında Fâtiha sûresini gizli okur.
65. İmamın, bazen kıraatın gizli olduğu namazlarda cemaate âyeti işittirecek şekilde okuması câizdir.

66. Vitir ve gece namazlarına gelince, bu namazlarda bazen gizli, bazen de sesini orta şekilde yükselterek açıktan okuyabilir.

Kur'an'ı tertil etmek (yavaş yavaş okumak):

67. Kur'an'ı yavaş yavaş okumak, hızlı ve acele okumamak, sünnettir. Aksine kıraatı harf harf anlaşılacak şekilde olmalıdır. Kur'an'ı sesiyle güzelleştirmelidir. Tecvid âlimlerince bilinen hükümlere bağlı kalmak kaydıyla teğannî yapmalıdır. Bid'at nağmeleri ve musikî kanunlari göre teğannî yapmamalıdır.

İmam Kur'an okurken (takıldığı zaman) ona hatırlatmada bulunmak:

68. İmama uyanın, kıraatı karıştırdığı veya dili tutulduğu zaman, imama kıraatı hatırlatması meşrûdur.

ALTINCISI: RÜKÛ

69. Kıraatı bitirdikten sonra nefes alıp verecek kadar bir süre durur.

70. Sonra daha önce tahrime/iftitah tekbirinde belirtilen şekillerde olduğu gibi, ellerini kaldırır.

71. 'Allahu Ekber' diyerek tekbir alır. Tekbir almak, farzdır.

72. Sonra mafsalları sâbitleştirecek ve her uzuv yerine oturacak şekilde rükûya varır. Bu rükündür.

Rükûnun yapılışı:

73. Ellerini dizlerine koymalı ve elleriyle dizlerini kavrar. Bu sırada parmak aralarını açık tutar. Sanki dizlerini tutuyormuş gibi dizlerini kavrar.

74. (Rükûya vardığı zaman) sırtını yayar ve düz tutar.Öyle ki üzerine su dökülse, su üzerinde duracak şekilde olmalıdır.

75. Başını ne çok eğmeli, ne de yukarıya kaldırmalıdır.Fakat sırtının hizasında tutmalıdır.

76. Dirseklerini yanlarından uzak tutar.

77. Rükûda üç veya daha fazla şöyle der:

[سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ] رواه أصحاب السنن وأحمد

“Subhâne Rabbiye'l-Azîm/Azamet sahibi Rabbimi tüm noksanlıklardan tenzih ederim.” (Sünen sahipleri ve İmam Ahmed)

Bu rükünde (rükû'da) yapılan başka duâlar da vardır.Kimisi uzun, kimisi orta, kimisi de kısa olan bu duâlardan başka duâlar da vardır. (Bu konuda detaylı bilgi için: "Sıfetu Salâti'n-Nebî", s: 132' bakabilirsiniz. Mektebetu'l-Meârif Baskısı)

Namazın rükünlerini birbirine denk yapmak:

78. Namazın rükünlerini, uzunluk bakımından birbirine denk şekilde yapmak, sünnettir. Dolayısıyla rükûyu, rükûdan sonraki kıyâmı, secdeyi ve iki secde arasındaki oturuşu -süre olarak- birbirine yakın olacak şekilde yapar.

79. Rükû ve secdede Kur'an okumak, câiz değildir.

Rükûdan doğrulmak:

80. Sonra sırtını rükûdan doğrultur.Bu rükündür.

81. Rükûdan doğrulurken şöyle der:

[سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ حَمِدَهُ] رواه البخاري

“Semiallahu limen hamideh/Allah, kendisine hamd edenin hamdini işitti (kabul etti).”

(Buhârî)

Böyle yapmak, farzdır.

82. Daha önce belirtilen şekillerde olduğu gibi,rükûdan doğrulurken ellerini kaldırır.

83. Sonra her kemik yerine dönecek şekilde tam doğrulur. Bu rükündür.

84. Kıyâmda iken şöyle der:

[رَبَّنَا وَلَكَ الْحَمْدُ.] رواه البخاري

“Rabbenâ ve lekel-hamd/Rabbimiz! Hamd, yalnızca sanadır.” (Buhârî)

Burada yapılan başka duâlar da vardır. (Bu konuda detaylı bilgi için: "Sıfetu Salâti'n-Nebî", s: 135' bakabilirsiniz. Mektebetu'l-Meârif Baskısı)

Böyle yapmak, imama uymuş olsa bile, her namaz kılana farzdır.Çünkü bu duâ, kıyâm duâsıdır.

"Semiallahu limen hamideh" ise, rükûdan doğrulurken yapılan duâdır.

Bu kıyâmda, bu konuda hiçbir delil gelmediği için, sağ eli, sol elin üzerine koymak meşrû değildir.

(Bu konuda daha detaylı bilgi için: "Sıfetu Salâti'n-Nebî", adlı kitabın, "Kibleye yönelmek" bölümüne bakabilirsiniz.)

85. Daha önce de belirtildiği gibi, uzunluk bakımından bu kıyâm ile rükû birbirine denk olmalıdır.

Secde:

86. Sonra şöyle der:

اللَّهُ أَكْبَرُ

"Allahu Ekber/Allah en büyüktür."

Böyle demek, farzdır.

87. (Tekbir getirirken) bazen ellerini kaldırır.

Secdeye varırken önce elleri koymak:

88. Sonra dizlerinden önce ellerini yere koyarak secdeye kapanır. Nitekim Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- böyle emretmiştir. Bu, hem Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- 'den sâbittir, hem de o böyle yapmıştır. O -sallallahu aleyhi ve sellem- secdeye varırken, devenin yere çökmesi gibi yapmayı yasaklamış (elleri dizlerden önce yere koymayı emretmiştir). Çünkü deve, yere otururken ilk olarak dizlerini yere koyar.

89. Secde ettiği zaman -ki bu rükündür-, iki elinin üzerine secde etmeli ve avuç içlerini yere yayar.

90. El parmaklarını birleştirir, arasını açmaz.

91. El parmaklarını kibleye yöneltir.

92. Ellerini, omuzlarının hizasında tutar.

93. Ellerini, bazen de kulaklarının hizasında tutar.

94. Dirseklerini yerden kaldırır. Bu farzdır. Köpeğin (dirseklerini) yere yaydığı gibi, dirseklerini yere yaymaz.

95. Burnunu ve alnını yere yapıştırır. Bu rükündür.
96. Dizlerini de yere yapıştırır.
97. Ayak parmaklarının uçlarını da aynı şekilde yere yapıştırır.
98. Ayaklarını dik tutar. Bunların hepsi farzdır.
99. Ayak parmaklarının uçları kibleye yönelmiş şekilde tutar.
100. Topuklarını birbirine yapıştırır.

Secdede dengeli olmak:

101. Namaz kılanın secdesinde dengeli olması gerekir.Şöyle ki: Secde sırasında secde edilen azaların hepsinin üzerine aynı orantıda dayanmalıdır. Bu azalar: Alın ile burun, iki el, iki diz ve ayak parmaklarının uçlarıdır.
102. Kim secdesinde bu şekilde dengeli olursa, tam anlamıyla riâyet etmiş olur. Secdede ta'dili erkana riâyet etmek de rükündür.

103. Secdede üç defa veya daha fazla şöyle der:

[سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى] رواه أحمد وأبو داود وابن ماجه

"Sübhâne Rabbi'l-A'la."

"En yüce olan Rabbimi her türlü noksanlıklardan tesbih ederim" (Ahmed, Ebu Davud ve İbn-i Mâce)

(Bu konuda başka duâ ve zikirleri görmek isteyen: "Sifetu Salâti'n-Nebî", s: 145'e bakabilir.

Mektebetu'l-Meârif Baskısı)

104. Secdede çokça duâ etmesi müstehaptır.Çünkü secde, duânın kabul olunduğu yerdir.

105. Secdesini -süre olarak- rükûsuna yakın bir uzunlukta yapar.
106. Yere veya yer ile alın arasına gelecek bir şekilde elbise, halı, hasır veya buna buna benzer bir şeyin üzerine secde etmek, câizdir.
107. Secdede iken Kur'an okuması câiz değildir.

İki secde arasında oturmak:

108. Sonra 'Allahu Ekber' diyerek başını secdeden kaldırır.Bu farzdır.
109. Bazen (tekbir getirirken) ellerini kaldırır.
110. Sonra bütün kemikleri yerlerine dönecek şekilde (mut'main) oturur.Bu rükündür.
111. Sol ayağını yere yayarak üzerine oturur.Bu farzdır.
112. Sağ ayağını dik tutar.
113. Sağ ayak parmakları kibleye doğru tutar.
114. Bazen topuklarının üzerine oturmak câizdir.
115. Bu oturuşta (İki secde arasındaki dinlenme oturuşunda) şöyle der:

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي، وَارْحَمْنِي، وَاجْبُرْنِي، وَارْفَعْنِي، وَاهْدِنِي، وَارْزُقْنِي، وَ عَافِنِي، [رواه أبو دود والترمذي وابن ماجه والحاكم]

"Allahumme'ğfir lî, ve'rhamnî, ve'cburnî, ve'rfa'nî, ve'hdinî,ve âfinî, ve'rzuknî."

"Allah'ım! Bana mağfiret eyle, bana rahmet et, gönlümü hoş tut, beni yücelt, bana hidâyet ver. Bana afiyet ver, beni rızıklandır." (Ebu Davud, Tirmzî ve İbn-i Mâve ve Hâkim"

116. Dilerse şöyle de diyebilir:

[رَبِّي اغْفِرْ لِي ، رَبِّي اغْفِرْ لِي] رواه ابن ماجه وأحمد

" Rabbi'ğfir lî, Rabbi'ğfir lî."

"Rabbim! Bana mağfiret eyle.Rabbim! Bana mağfiret eyle." (İbn-i Mace)

117. Bu oturuşu, secdesine yakın olacak bir şekilde uzun tutar.

İkinci secde:

118. Sonra "Allahu Ekber" diyerek ikinci secdeye varır.Bu farzdır.

119. Bazen bu tekbirle birlikte ellerini kaldırır.

120. İkinci secdeyi yapar.Yine bu da rükündür.

121. Bu ikinci secdede, birinci secdede yaptığıının aynısını yapar.

İkinci secdeden sonraki dinlenme oturuşu:

122. Başını ikinci secdeden kaldırıp ikinci rekata kalkmak istediği zaman, 'Allahu Ekber" der. Bu farzdır.

123. Bazen ellerini kaldırır.

124. İkinci rekata kalkmadan önce, bütün kemikleri yerlerine dönünceye kadar sol ayağının üzerinde durur.

İkinci rekat:

125. Sonra hamur yoğuranın ellerini sıktığı gibi, yumruk hale gelmiş elleriyle yere dayanarak

ikinci rekata kalkar.Bu rükündür.

126. İkinci rekatta, birinci rekatta yaptıklarının aynısını yapar.

127. Ancak ikinci rekatta iftitah duâsı okumaz.

128. İkinci rekâtı, birinci rekattan biraz kısa tutar.

Birinci teşehhüd için oturmak:

129. İkinci rekâtı bitirdikten sonra teşehhüd için oturur. Bu rükündür.

130. İki secde arasındaki oturuşta olduğu gibi, ayaklarını yayarak oturur.

131. Fakat burada topukların üzerine oturmak câiz değildir.

132. Sağ elini, sağ uyluğu ve sağ dizinin üzerine koyar.Sağ dirseğinin ucunu ise, uyluğunun üzerine koyar, ondan uzak tutmaz.

133. Sol elini ise, sol uyluğu ve sol dizinin üzerine koyar.

134. Ellerine -özellikle de sol eline- dayanarak oturması câiz değildir.

İşâret parmağını hareket ettirmek ve hareket ettirirken ona bakmak:

135. Parmaklarının hepsini toplayıp sağ elini yumruk haline getirir, bazen de baş parmağını, orta parmağının üzerine koyar.

136. Bazen de baş parmak ile orta parmağın uçlarını birleştirip halka haline getirir.

137. İşâret parmağı ile kıbleyi gösterir.

138. Bakışlarını ona yönlendirir.

139. Teşehhüdün başından sonuna kadar işâret parmağını hareket ettirip duâ eder.

140. Sol elinin işâret parmağı ile işâret etmez.

141. Bütün bunları her teşehhüdde yapar.

Teşehhüd duâsı ve teşehhüden sonra yapılan duâ:

142. Teşehhüd farzdır. Unuttuğu takdirde sehiv secdesi yapar.

143. Teşehhüd duâsını gizli olarak okur.

144. Teşehhüd duâsı şudur:

التَّحِيَّاتُ لِلَّهِ وَالصَّلَوَاتُ وَالطَّيِّبَاتُ. السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ، السَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ، أَشْهَدُ
[أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ.] رواه البخاري ومسلم

"Ettehiyyatu lillahi ve's-salavâtu ve't-tayyibât. Essalâmu aleyke eyyuhe'n-nebiyyu ve rahmetullahi ve berekatuh, esselâmu aleynâ ve a'lâ ibâdillâhi's-salihin, Eshedu en lâ ilâhe illallah ve eşhedu enne Muhammeden abduhu ve rasûluh."

"Selâm, duâ ve övgülerin hepsi, Allah'a mahsustur. Ey Peygamber selâm, Allah'ın rahmet ve bereketleri, senin üzerine olsun. Selâm bizlerin ve bütün sâlih kulların üzerine olsun. Şehâdet ederim ki Allah'tan başka hakkıyla ibâdete lâyık hiçbir ilâh yoktur ve yine şehâdet ederim ki: Muhammed onun kulu ve elçisidir." (Buhârî ve Müslim)

Bu konuda adı geçen kitabımda, daha başka sâbit teşehhüd duâları vardır. Burada zikrettiğim en sahih olanıdır.

"Esselâmu ale'n-Nebî": Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in vefatından sonra doğru olan meşrû olan ve Abdullah b. Mes'ud, Âişe ve Abdullah b. Zubeyr'in -Allah onlardan râzı olsun-

teşehhüdleri böyle idi. Bu konuda daha detaylı bilgi için: "Sıfetu Salâtu'n-Nebî", s: 161'e bakabilirsiniz. (Riyad Mektebetu'l-Meârif Baskısı).

145. Teşehhüdden sonra Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'e salâtta bulunup şöyle der:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ . اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى
[آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ .] رواه البخاري ومسلم

"Allahumme salli a'lâ Muhammedin ve a'lâ âli Muhammed kemâ salleyte a'lâ İbrâhime ve a'lâ âli İbrahime inneke hamidun mecid. Allahumme bârik ala Muhammedin ve a'lâ âli Muhammedin kemâ bârakte a'lâ İbrâhime ve a'lâ âli İbrâhime inneke hamidun mecid."

"Allahım! İbrâhim ve âilesine rahmet ve mağfiret eylediğin gibi, Muhammed ve âilesine de rahmet ve mağfiret eyle. Gerçekten sen, övgüye en lâayık olansın, yücesin. Allahım! İbrâhim ve âilesine hayır ve bereketler ihsân ettiğin gibi, Muhammed ve âilesine de hayır ve bereketler ihsân eyle. Gerçekten sen, övgüye en lâayık olansın, yücesin."

(Buhârî ve Müslim)

146. Bundan daha kisasını isterse şunu okur:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ وَبَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ
[إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ .] رواه النسائي

"Allahumme salli a'lâ Muhammedin ve a'lâ âli Muhammed ve bârik a'lâ Muhammed ve a'lâ âli Muhammed. Kemâ salleyte ve bârekte a'lâ İbrâhime ve âli İbrâhim inneke hamidun mecid."

"Allahım! İbrâhim ve âilesine rahmet ve mağfiret eylediğin ve hayır ve bereketler ihsân ettiğin gibi, Muhammed ve âilesine de rahmet ve mağfiret, hayır ve bereketler ihsân eyle. Gerçekten sen, övgüye en lâayık olansın, yücesin." (Nesâî)

147. Sonra bu teşehhüdde, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den gelen hoşuna giden duâyı seçip onunla duâ edebilir.

Üçüncü ve dördüncü rekatlar:

148. Sonra 'Allahu Ekber' diyerek kalkar. Bu farzdır. Tekbiri otururken getirmek sünnettir.

149. Tekbir getirirken bazen ellerini kaldırır.

150. Sonra üçüncü rekata kalkar. Bu ve bundan sonraki rekata kalkmak da rükündür.

151. Aynı şekilde dördüncü rekata kalkmak isteği zaman da böyle yapar.

152. Fakat dördüncü rekata kalkmadan önce bütün kemiklerine yerlerine dönünceye kadar sol ayağının üzerinde düzgün durur.

153. Sonra ikinci rekata kalkarken yaptığı gibi, ellerine dayanarak ayağa kalkar.

154. Sonra üçüncü ve dördüncü rekatlarda Fatiha sûresini okur. Bu farzdır.

155. (Fatiha sûresinden sonra) bazen bir âyet veya bir âyetten fazla okur.

Belâ ve musibetler anında okunan kunut duâ ve bu duânın okunduğu yer:

156. Müslümanların başına gelen bir belâ ve musibetten dolayı kunutta onlara duâ etmesi sünnettir.

157. Kunut duâsının yeri, rükûdan doğrulduktan sonra "Rabbenâ ve lekel-hamd" dediği zamandır.

158. Kunut için belirli bir duâ yoktur. Aksine müslümanların başına gelen belâyâ uygun bir şekilde duâ eder.

159. Bu duâda ellerini kaldırır.
160. İmam ise açıktan duâ eder.
161. İmamın arkasında bulunanlar ise, imamın duâsına 'âmîn" derler.
162. İmam duâsını bitirdikten sonra tekbir getirip secdeye varır.

Vitir namazındaki kunutun yeri ve bu duânın şekli:

163. Kunut namazındaki kunuta gelince, bazen bu duâyı yapmak sünnettir.
164. Belâ ve musibetler anında yapılan kunutun aksine, bu kunutun yeri, rükûdan öncedir.
165. Kunutta şu duâyı okur:

اللَّهُمَّ اهْدِنِي فِيمَنْ هَدَيْتَ، وَعَافِنِي فِيمَنْ عَافَيْتَ، وَتَوَلَّنِي فِيمَنْ تَوَلَّيْتَ، وَبَارِكْ لِي فِيمَا أَعْطَيْتَ، وَقِنِي شَرَّ مَا قَضَيْتَ، فَإِنَّكَ تَقْضِي
[وَلَا يُقْضَى عَلَيْكَ، وَإِنَّهُ لَا يَذِلُّ مَنْ وَالَيْتَ، وَلَا يَعِزُّ مَنْ عَادَيْتَ، تَبَارَكْتَ رَبَّنَا وَتَعَالَيْتَ، لَا مَنجَى مِنْكَ إِلَّا إِلَيْكَ] رواه ابن خزيمة

"Allahumme'hdinî fî men hedeyte ve âfinî fî men âfeyte ve tevelleñî fî men tevelleyte ve bârik lî fî mâ a'tayte ve kinî şerre mâ kadayte fe inneke tekdî velâ yukdâ aleyke ve innehu lâ yezillu men vâleyte ve lâ yeizzu men âdeyte, Tebârahte Rabbenâ ve Teâleyte; lâ mencâ minke illa ileyke."

"Allah'ım hidâyet verdiklerin arasında bana da hidâyet ver, afiyet verdiklerin arasında bana da afiyet ver! dost edindiklerin arasında beni de dost edin! bana verdiklerini bereketli kıl, hakkımda ki kötü (şerr) kazalardan beni koru. Çünkü sen hükmedersin kimse de sana hükmedemez. Ve muhakkak ki senin dost edindiğin asla zelil olmaz düşman edindiğin de asla aziz olmaz.Ey Rabbim sen yüce âlisin. Senden kurtuluş ancak sana olur." (İbn-i Huzeyme)

166. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- öğrettiği ve sahâbeden de -Allah onlardan râzı olsun- sâbit olduğu için bu duâyı okumak câizdir.

167. Sonra rükûya varır.Ardından da -daha önce de belirtildiği gibi-, iki defa secde eder.

Son teşehhüd ve teverrük:

168. Sonra son teşehhüd için oturur.

169. Birinci teşehhüdde yaptığının aynısını bu teşehhüdde de yapar.

170. Ancak bu oturuşta sol ayağını, sağ baldırının altına gelecek şekilde oturur.

171. Sağ ayağını diker.

172. Bazen sağ ayağını yayması câizdir.

173. Sol elini, sol dizinin üzerini kaplayacak şekilde üzerine koyarak ona dayanır.

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'e salavât getirmenin ve dört şeyden Allah'a sığınmak gerekliliği:

174. Bu teşehhüdde Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'e salavâtta bulunması onun üzerine farzdır. Birinci teşehhüdde bazı duâları zikretmiştik.

175. Dört şeyden Allah'a sığınarak şöyle der:

اَللّٰهُمَّ اِنِّىْ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ جَهَنَّمَ، وَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ، وَ مِنْ فِتْنَةِ الْمَحْيَا وَالْمَمَاتِ، وَ مِنْ شَرِّ الْمَسِيْحِ الدَّجَالِ. (([]))
[رواه أبو داود وأحمد]

"Allahumme innî eûzu bike min azâbi cehennem ve min azabi'l-kabr ve min fitneti'l-mahyâ vel-memât ve min şerri [fitnetil]-mesihi'd-deccal."

"Allah'ım! Cehennem azabından, kabir azabından, hayat ve ölüm fitnesinden ve mesih deccalin [fitnesinin] şerrinden sana sığınırım." (Ebu Davud ve Ahmed)

Hayat fitnesi: İnsanın hayatında dünyevî şehvetlerle imtihan olunmasıdır.

Ölüm fitnesi: Kabir fitnesi ve iki meleğin sorguya çekmesidir.

Mesih Deccal fitnesi: Pek çok insanın o haller sebebiyle sapıtacağı ve ilahlık iddiâsında bulunduğu şeyde kendisine insanların uyacakları, Deccal'den vuku bulacak olan harikulade hallerdir.

Selâmdan önce duâ:

176. Sonra kendisi için, Kur'an ve sünnette sâbit olan duâlarla duâ eder. Bu duâlar pek çoktur. Eğer bu duâlardan herhangi birisini bilmiyorsa, kolayına gelen bir şekilde, hem dîni, hem de dünyasına faydalı olacak duâ ile duâ eder.

Selâm ve selâmın veriliş şekilleri:

177. Sonra sağ yanağının beyazlığı (arkadan) görünecek şekilde sağ tarafına selâm verir. Bu rükündür.

178. Sonra sol yanağının beyazlığı (arkadan) görünecek şekilde sol tarafına selâm verir.

179. İmam, selâm verirken sesini yükseltir.

180. Selâmın şekilleri vardır. Bunlar:

Birincisi:

Sağına: Esselâmu Aleykum ve Rahmetullahi ve Berakatuh.

Soluna: Esselamu Aleykum ve Rahmetullah.

İkincisi:

Sağına: Esselâmu Aleykum ve Rahmetullah.

Soluna: Esselamu Aleykum ve Rahmetullah.

Üçüncüsü:

Sağına: Esselâmu Aleykum ve Rahmetullah.

Soluna: Esselamu Aleykum.

Dördüncüsü:

Önüne doğru, yüzünü de hafifçe veya az miktarda sağ tarafına meylettirip: Esselâmu Aleykum, der.

Müslüman kardeş!

Bu, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in namaz kılışını, sanki sen onu görüyormuşçasına anlayıp kavrayabilmen ve senin önünü aydınlatması için sana özetlemeye çalıştığım şeylerdir. Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in namazını sana anlattığım şekle benzer bir şekilde kılarsan, Allah Teâlâ'dan, bu ibâdeti senden kabul etmesini ümit ederim. Çünkü sen, gerçekten bununla Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in şu emrini yerine getirmiş oldun:

[صَلُّوا كَمَا رَأَيْتُمُنِي أُصَلِّي] ((رواه البخاري))

“Beni, namaz kılarken gördüğünüz gibi namaz kılın.” (Buhârî)

Yani “Namazı, benim kıldığım şekilde kılın” demektir.

Bundan sonra senin namaza kalben hazır olman ve namazda huşu içerisinde gerekir. Çünkü kulun, Allah Teâlâ'nın huzurunda durmaktaki en büyük gâyesi, namazda huşu içerisinde olmasıdır. Sana anlattığım huşu ve Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in örnek almaya ne kadar bağlı kalır ve bunları yerine getirirsen, Rabbimiz Allah Teâlâ'nın şu âyetinde belirttiği arzulanan semereyi o kadar

elde etmiş olursun:

[إن الصلاة تنهى عن الفحشاء والمنكر] سورة العنكبوت من الآية: ٤٥

"Hiç şüphesiz ki namaz, insanı her türlü hayâsızlıktan ve kötülükten alıkoyar." (Ankebût Sûresi: 45)

Son olarak; Allah Teâlâ'dan namazlarımızı ve diğer amellerimizi kabul etmesini, huzuruna çıkacağımız, mal ve evlâtların hiçbir fayda vermeyeceği günde, namazın sevabını bizim için saklamasını niyaz ederiz.

Allah Teâlâ o gün hakkında şöyle buyurmuştur:

[لا ينفع مالٌ ولا بنونٌ إلا من أتى الله بقلب سليم] سورة الشعراء الآية: ٨٨

"O gün ne mal fayda verir, ne de evlâtlar." Şuara Sûresi: 88

Hamd, Âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur.

(Büyük hadis âlimi Muhammed Nasıruddîn Elbânî'nin -Allah ona rahmet etsin-: "Tekbirden selâma kadar, sanki onu görüyormuşçasına Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in Namazı" adlı kitabın özetinden derlenmiştir.)